

INTERVIEW

Af Morten Bichel, kombic/visionworks • Foto Danmarks Radio, B&U & kombic/visionworks

JAKOB STEGELMANN

KAMPEN FOR DEN GODE HISTORIE

Du kender ham som værten fra “Troldspejlet”, der ved alt om tegneserier, tegnefilm, computerspil og fantasy-bøger. 12:17 besøgte Jakob Stegelmann på hans kontor i DR, hvor han i år kan fejre sit 20 års jubilæum.

I

mens alle andre rynkede på næsen over den kulørte bølge af tegneserier og mærkelige bøger, som pludselig begyndte at

skylle ind over Danmark, så forsøgte han at fortælle hele verden, hvor mange fantastiske oplevelser der lå gemt i de krøllede og vilde historier. Sådan husker “Troldspejlet”s far, Jakob Stegelmann, sin ungdoms kamp for at få folk til at tage tegneserier og tegnefilm alvorligt. Senere kom kampen også til at omfatte fantasy-bøger og computerspil.

Jakob Stegelmann er i langt de flestes bevidsthed smeltet sammen med indholdet i DR-programmet “Troldspejlet”, som hver uge igennem 20 år har præsenteret alt nyt inden for fantasy, rollespil, film, tegneserier og computerspil. Jubilæet betyder også, at “Troldspejlet” er det tv-program, der har kørt i længst tid i Danmark – når man lige ser bort fra “TV AVISEN”.

Hans interesse for den kulørte kultur startede allerede i barndommen. Lang tid før det var muligt at komme i nærheden af amerikanske tegnefilm og blade med superhelte.

I ottende eller niende klasse begyndte jeg på amatør-plan at forske i alt det her. Og jeg skrev en masse artikler til vores skoleblad, som fik en helt underlig drejning. Hvor andre skoleblade handler om elevrådet og hvad, der foregår på skolen, så handlede det her hele tiden om tegneserier, tegnefilm og film. Jeg brugte simpelthen alle muligheder for at fortælle om de her ting. Det har helt sikkert været ulideligt for en masse mennesker, fortæller Jakob, da 12:17 besøger “Troldspejlet”s redaktions-lokale i DR-byen.

Lokalet ser ud nøjagtigt, som man forestiller sig. Stedet flyder med computerspil, sjove figurer fra tegnefilm, dvd-æsker, tomme kaffekopper og fantasy-bøger.

SÅ TA' DET DOG ALVORLIGT

Det var ikke nemt at finde oplysninger om fantasy og tegneserier tilbage i 60'erne og 70'erne, husker Jakob. Og journalisterne, der beskæftigede sig med emnet, videregav bare den ene fordom og forkerte oplysning efter den anden. Så derfor var der kun ganske få bøger og ganske få blade, som man kunne bruge til noget.

Til gengæld delte Jakob interesse med en masse amerikanske børn og unge. Derfor blev der udvekslet mange breve med ligesindede på den anden side af Atlanten, som kendte til underlige små fan-bla-

de og tegneserier, som man ikke kunne få fat i her i Danmark.

Det var dengang, jeg fandt ud af, at der var én, der hed Carl Barks, som havde tegnet Anders And. Det var bare at starte fra bunden og så finde alle de informationer, som ingen havde haft lyst til at fortælle om på noget tidspunkt, siger Jakob Stegelmann og fortsætter:

Altså bare det at læse et amerikansk Batman-blad for at få indblik i en kultur, som man slet ikke kendte herhjemme. Dengang var det virkelig en kamp at få folk til at åbne øjnene for denne her store og skønne verden.

GANG I FORRETNINGEN

En af de ting, som virkelig trak i den unge Jakob Stegelmann, var muligheden for at samle på amerikanske film. Det var lang tid før, der var noget, der hed dvd-skiver og video-bånd, så den eneste mulighed, der var for at eje en film, var i form af en film-strimmel i det format, der hed 8mm eller Super-8. Som 18-årig begyndte Jakob derfor at importere film og udgive bladet Filmsamleren:

Jeg troede måske nok, at det var starten på et stort forretnings-imperium, som jeg kunne bygge op, så det kunne blive verdens-omspændende. Det var også en helt utrolig oplevelse at være den eneste, som arbejdede med det her, fortæller den kendte tv-vært.

Jeg lærte selvfølgelig en masse om handel og var helt sikker på, at det var vejen frem. Men det viste sig meget hurtigt, at man ikke kunne sælge ret mange af den slags film her i Danmark. Jeg havde også svært ved at regne ud, hvor mange penge man skulle tjene på varerne, så jeg tabte rigtig mange penge på det forretningseventyr.

INDE I "TROLDSPJELET"

Selvom Jakob Stegelmann ikke kom til at tjene fantasillioner på sit salg af film, så skabte det alligevel en kontakt til Danmarks Radio, som åbnede døren på klem og gav ham mulighed for at vise danskerne en helt ny verden i programmet “Så er der tegnefilm”. Det var dengang, Danmarks Radio var den eneste tv-kanal.

Den halve time om ugen blev til et meget populært program, som gjorde, at mange mennesker begyndte at interessere sig for tegnefilm. Og at jeg fik status som ekspert. Sidst i 80'erne talte jeg så med Børn- & Unge-afdelingen, som var en lille smule nervøse ved mig, fordi de her “Tom & Jerry”-film var jo frygtelige, uhyggeligt voldelige og meget farlige for børn. Men alligevel ville de gerne samarbejde om et tv-magasin

“I STARTEN VAR FANTASY OG COMPUTERSPILO NOGET, SOM FOLK MENTE, VAR SKADELIGT.”

om medier for unge. Jeg ville gerne lave et fantasy-program. Og da de to ting egentlig passede godt sammen, satte jeg mig i studiet i en bondeskjorte i 1989 – og lavede det første “Troldspejlet”.

FLERE GODE HISTORIER

Selvom der er gået 20 år siden, vi fik lov til at kigge ind i “Troldspejlet” for første gang, så mener Jakob, at alt er ved det gamle:

Det er jo verden, der har ændret sig. Programmet har faktisk ændret sig uendelig lidt. Og vi har jævnligt spekuleret over, om der ikke var noget, vi skulle lave om. De første par år var det noget famlende, og tempoet var et helt andet, end det er i dag. Og så sad jeg i en dekoration, som var en ridderborg. Sikkert i en forventning om, at jeg som studievært skulle lave et eller andet. Måske danse eller synge – eller noget. Det droppede vi så efter halvandet år, da en klog producer-assistent spurgte, om vi ikke bare skulle lave programmet op ad en skærm med nogle billeder bagved.

Jakob håber også stadig, at programmet er en form for vejleder eller guide i, hvad der rører sig derude. Og idéen har altid været at finde de gode historier – og så se bort fra, hvilket medie tingene udkommer på. Uanset om det er bøger, tegneserier, film, spil eller noget andet:

Den rolle tror jeg fortsat, at vi har. Hvis det kommer fra “Troldspejlet”, så har det en bestemt stil eller fornemmelse. Der er ikke nogen regler for, hvad vi har med, og hvad vi ikke har med. Men vi vil gerne vejlede i de myriader af ting og gode historier,

der kommer. Og vi vil gerne finde noget, som man ikke har set før. Det er nemlig det allerbedste: Kan vi finde et spil eller en film, som ikke er opreklameret. Eller måske en tegneserie, som har fået en dårlig eller beskednen behandling i pressen. Så kan vi måske sige: “Hallo, der er altså noget her! Se lige efter!”

MISSIONEN ER LYKKEDES

Det er et stort pres at være rorgænger på et program, der har eksisteret så længe. Alligevel mener Jakob Stegelmann, at det er enormt tilfredsstillende at have skabt noget, der har fået lov til at leve i så mange år.

Og selvom jeg er godt brugt i slutningen af sæsonen – lige før vi går på sommerferie – så liver jeg altså gevaldigt op, når jeg en måned senere ser listen over nye bøger, premierer og spil. Så tænker jeg altid: “Nøj, der er sørme meget mere at fortælle”.

Men selvom der stadig er mange skjulte skatte at finde og vise frem i “Troldspejlet”, så erkender Jakob Stegelmann alligevel, at der er noget, der har ændret sig de seneste år:

I starten var fantasy og computerspil noget, som folk mente, var skadeligt. Børn skulle hellere løbe ud at lege. Senere har det vist sig at have en enorm styrke og betydning for utrolig mange mennesker. På den måde har programmet redet på en bølge, som hele tiden skulle forsvares, og som vi nu ikke behøver forsvare helt så meget mere. Om det så måske også kan betyde, at missionen er slut, det ved jeg ikke. Men altså: Det er i hvert fald lykkedes.

JAKOBS ANBEFALINGER

FILM

"PORCO ROSSO"

- Vi kender alle Miyazakis fremragende "Chihiro"-film. Men denne her er mindre kendt. Den er fra 1992, og jeg synes, det er hans bedste!

DVD

"STAR TREK - THE ORIGINAL SERIES"

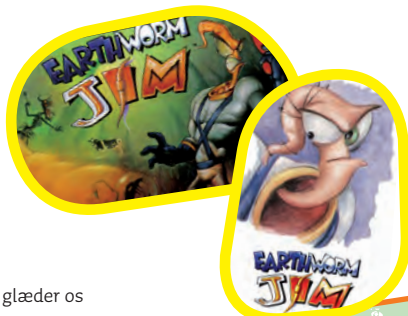
- Det er måske ikke ligefrem moderne, men det første Enterprise-rumskib og dets besætning er nu alligevel fantastisk science fiction med masser af kloge tanker. Og så er den blevet digitalt restaureret!

SPIL

"EARTHWORM JIM"

- Han har ikke optrådt i spil i årevis, men han er én af mine platform-favoritter, for hans spil er mere groteske end de fleste – og opgaverne aldeles ulogiske. Vi glæder os til hans comeback!

TEGNE SERIE

"ALAN MOORES HISTORIER"

- Fantastisk samling af forfatteren Alan Moores helt særlige version af både kendte og mindre kendte superhelte. Ikke sært, at han er kultdyrket, for hans historier er overraskende og originale.

BOG

"BLÆKHJERTE"

- Tysk fantasybog-serie. Den er filmatiseret for nylig, men selvom filmen var ok, er bogen bedre og mere logisk. Den er sjov, fordi den har referencer til alle mulige andre fantasy-universer, som man så kan more sig med at finde.

Værd at besøge ifølge Jakob

- ▶ ComicCon, New York, februar (messe for tegneserier, spil, film).
- ▶ Det største computerspil-museum i Europa i Ikast (tidligere Spilmuseet i Sporup).
- ▶ Disneyland, Anaheim i Californien (det oprindelige).
- ▶ Miyazakis filmstudier i Japan (og japansk tegneserie- og filmkultur i det hele taget).
- ▶ Det fantastiske Tintin-museum i Bruxelles.

Jakobs milepæle

- ▶ Interview med og besøg hos Carl Barks (Anders And's far).

- ▶ Hans ti minutter med George Lucas på Skywalker Ranch.
- ▶ Mødet med fans med stor viden – for eksempel på Barda Festival.

- Hvis jeg føler, at jeg ved for lidt om StarWars i forhold til en hardcore-fan, så trækker jeg altid det es ud af ærmet, at jeg har været på Skywalker Ranch. Det er der nemlig ikke ret mange, der har, siger Jakob Stegelmann.

- Jeg har altså svært ved at bevare fatningen, når jeg kommer ind i det originale Disneyland og mærker, at det her har en mand ved navn Walt Disney skabt. Og her kommer der en lille mus gående og hilser på mig. Det kan godt være, at jeg er mærkelig, men det rører mig altså dybt, indrømmer Jakob Stegelmann.